

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Juha Vilkkö

3.12.2015

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi
sähköpostitse

Tullin lausunto luonnoksesta sakkojen korottamista koskevaksi hallituksen esitykseksi

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan tarkoitus on korottaa päiväsakon määrä noin kaksinkertaiseksi, samoin rikesakon suurin rahamäärä ja yhteisösakon vähimmäis- ja enimmäisrahamäärät noin kolminkertaiseksi. Lainmuutoksella ei ole vaikutusta muutoin tullirikosten käsittelyyn rangaistusmääräys- tai rikesakkomenettelyssä.

Esitetyllä sakkojen korottamisella pyritään lähinnä turvallisempaan liikennekäyttäytymiseen. Myös pienten tullirikosten reaaliset seuraamukset ankaroituvat päiväsakon rahamäärän korotusten vuoksi ja siten rikoksina käsiteltävien tullirikkomusten sanktiovaikutus korostuu suhteessa hallinnollisiin seuraamuksiin. Korotus voi vaikuttaa lisäksi rikoskäyttäytymiseen lievissä tullirikosasioissa. Rikesakon ja yhteisösakon käyttö Tullin suorittamassa valvonnassa ja tutkinnassa on vähäistä eikä korotuksilla ole siten vaikutusta Tullin toimintaan.

Ehdotetun rikoslain 2 a luvun 2§:n muutoksen mukaan päiväsakon suuruus määräytyisi kuten tähänkin asti ensisijaisesti verotettavista tuloista, joista on vähennetty verot ja maksut.

Rangaistusvaatimuksen antamishetkellä Suomessa verovelvollisilta tulotiedot saadaan käyttämällä niin sanottua sakkolaskuria. Toissijaisesti tulot arvioidaan muun saatavan selvityksen perusteella, joita ovat esimerkiksi sakotettavan uskottava oma ilmoitus, palkkakuitit ja tiliotteet. Viime kädessä sakon määrittämiseen osallistuva tullimies voi joutua arvioimaan tulon saman ammattiryhmän tulotason perusteella.

Tullissa annetaan tiedoksi vuodessa noin 5000 rangaistusvaatimusta ja hieman yli sata rikesakkoa tullivalvonnassa ja rikostorjunnassa. Rangaistusvaatimuksen tai rikesakon kohteena olevista noin 65% on ulkomaalaisia. Tullin virkamiesten antamat rangaistusvaatimukset joudutaan siten pääsääntöisesti antamaan muun selvityksen kuin verotustietojen perusteella.

Huolimatta siitä, että RL 16 luvun 6§:n mukaan tulojen väärin ilmoittaja voi syyllistyä sakkovilppiin, on sakotettavan henkilön tulojen kohtuullinen selvittäminen rangaistusvaatimuksen tiedoksi antajan tai antajan virkavelvollisuus.

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
TK

3.12.2015

Tullin valvontatyössä ja tutkinnassa sakotettavan oma ilmoitus on käytännössä ainoa tapa määrittää päiväsakon suuruus ulkomaalaiselle. Voimassa olevaa lakia koskevassa hallituksen esityksessä mainitut muut selvitykset sakotettavan maksukyvyystä ovat käyttökelpoisia Suomessa asuville, mutta eivät juurikaan kun kyseessä on ulkomaalainen sakotettava.

Päiväsakon rahamäärästä annettavaksi ehdotetun valtioneuvoston asetuksen 1§:n mukaan tuloihin rinnastetaan myös ulkomailta saadut nettotulot. Hallituksen esityksen kohdassa 3.2 ”keskeiset ehdotukset ” mainitaan, että ulkomailla saatuja tuloja koskevat säännösmuutokset ovat luonteeltaan selventäviä ja oikeustilaa ei ehdoteta muutettavaksi. Tämä olisi hyvä selvyyden vuoksi mainita myös lain ”yksityiskohtaiset perustelut” kohdassa.

Esko Hirvonen
valvontapäällikkö

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi